

STT ŠIAULIŲ VALDYBA
Gauta
2012-10-01
Nr. 5-10-762

**RASEINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
MERAS**

V.Kudirkos g. 5, 60150 Raseiniai. Tel. (8 428) 79 550. Faksas (8 428) 51 604. El.p. meras@raseiniai.lt

Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos 2012-09-27 Nr. (2.21)M₂ - 262
Šiaulių valdybai
Vilniaus g. 140, LT-76296, Šiauliai

R. Sikšniūni

[Signature]
2012-10-01

DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 (Žin., 2011, Nr. 60-2877) patvirtintų rekomendacijų 17 punktu siunčiame Jums Raseinių rajono savivaldybės mero išvadą dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriuje.

Savivaldybės meras

Remigijus Ačas

Andrius Petruškevičius, tel. (8-428) 79 566

IŠVADA DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO

2012-09-28

Raseiniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339) ir atsižvelgiant į Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-240 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2012-2015 metų programos ir jos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“ patvirtintą Raseinių rajono savivaldybės korupcijos prevencijos 2012-2015 metų programos įgyvendinimo priemonių planą, Raseinių rajono savivaldybės administracijos padalinyje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimas, nustatytos šio padalinio veiklos sritys kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė.

Raseinių rajono savivaldybės administracijos valdymo sričiai priklausančio padalinio veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos apraiškų tikimybė, nustatymą ir korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą atliko Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr.(5.3) A₁-773 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo rajono savivaldybės administracijos skyriuje“ įgaliotas valstybės tarnautojas – rajono Savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjas Andrius Petruškevičius (toliau – vertintojas). Vertintojas savo darbe vadovavosi aukščiau minėtais teisės aktais, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 (Žin., 2011, Nr. 60-2877) (toliau – rekomendacijos), Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr.(5.4)A₂-423 P patvirtintu Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjo pareigybės aprašymu ir kitais teisės aktais.

Atsižvelgiant į tai, jog po 2011 m. lapkričio 1 d. Raseinių rajono savivaldybės administracijoje įvykusių darbo organizavimo pakeitimų daugumai įstaigos struktūrinių padalinių buvo perskirstytos veiklos sritys, analizei pasirinktas 2012 m. laikotarpis.

Nagrinėtos Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus (toliau – įstaigos padalinys) valdymo sričiai priskirtos veiklos – leidimų, pažymų, pažymėjimų išdavimas, savivaldybei nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančio turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo, socialinių būstų priežiūra ir skyrimas.

Analizė atlikta dokumentiniu būdu, formalioju, palyginimo, žodinės atsakingųjų specialistų apklausos metodais, analizuojant įstaigos padalinio nuostatus, pareigybių aprašymus, veiklos sritis reglamentuojančius įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, atitinkamų sričių Lietuvos Respublikos ministrų įsakymus ir kitus teisės aktus, kuriais savo darbe vadovaujasi darbuotojai, atlikdami savo funkcijas. Peržiūrėta rajono Savivaldybės administracijos svetainėje talpinama įstaigos padalinio informacija, jos aktualumas.

Nustatant įstaigos padalinio veiklos sričių atitiktį Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams, atsižvelgta į įstaigos padalinio veiklos sritis, kurios įvertintos pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies:

- 2 punkto nuostatas „pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“, kadangi pagal Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr.(5.4)A2- 428 P patvirtintus įstaigos padalinio nuostatus padalinio uždaviniai yra: „10.2. koordinuoti Savivaldybės kontroliuojamų įmonių, veikiančių vandentvarkos, energetikos, komunalinio ūkio ir transporto srityje veiklą, dalyvauti nustatant teikiamų paslaugų kainas ir tarifus; 10.3. koordinuoti rajono Savivaldybės bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo; Savivaldybės administracijos direktoriui pritarus, įstaigos padalinys teikia siūlymus įmonių valdymo organams dėl šių įmonių vadovybės pakeitimo, įstatinio kapitalo didinimo ar mažinimo, veiklos audito atlikimo, esant poreikiui įmonių reorganizavimo arba likvidavimo, taip pat teikia rajono Savivaldybės tarybai siūlymus dėl naujų Savivaldybės įmonių ir Savivaldybės kontroliuojamų įmonių steigimo;

- 4 punkto nuostatas „veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“, kadangi pagal įstaigos padalinio nuostatus padalinio uždaviniai yra „10.6. koordinuoti įstatymais nustatytų rinkliavų ir mokesčių dydžių nustatymo ir lengvatų teikimo klausimus; 10.7. vykdyti paramos gyventojams teikimą apsirūpinant gyvenamuoju būstu, koordinuoti socialinio būsto fondo sudarymą; 10.8. administruoti nuomos mokesčių už valstybinę žemę bei vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą;“ atsižvelgiant į šiuos uždavinius padalinys „11.12. atlieka turto naudojimo analizę, teikia pasiūlymus rajono Savivaldybės tarybai dėl negyvenamųjų patalpų, kitų atskirų patalpų bei kito turto panaudojimo tikslingumo, ruošia pasiūlymus jo remontui arba nurašymui, teikia siūlymus dėl turto privatizavimo, negyvenamųjų patalpų nuomos ir perdavimo, gyvenamųjų ir negyvenamųjų patalpų suteikimo naudotis bei jų pardavimo; 11.20. teikia siūlymus rajono Savivaldybės tarybai dėl rinkliavų ir mokesčių (individualios veiklos fiksuotų pajamų mokesčio, nekilnojamojo turto, paveldimo turto, žemės nuomos ir žemės ir kt.) dydžių nustatymo bei lengvatų taikymo Savivaldybės kontroliuojamoms įmonėms, kitiems juridiniams bei fiziniams asmenims;“ ir kt.

Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir ūkio departamento Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus veiklos sričių įvertinimas

Įvertinant įstaigos padalinio veiklos sritį - Savivaldybės kontroliuojamų įmonių, veikiančių vandentvarkos, energetikos, komunalinio ūkio ir transporto srityje veiklos koordinavimas, dalyvavimas nustatant teikiamų paslaugų kainas ir tarifus, nagrinėjami šie teisės aktai: Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994, Nr.55-1049; 2008, Nr.113-4290), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (Žin., 1999, Nr.60-1945; 2006, Nr.77-2975), Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas (Žin., 2000, Nr.52-1484; 2008, Nr.135-5242; 2010, Nr. 125-6384; 2011, Nr.78-3801), Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2009, Nr. 154-6961; 2010, Nr. 54-2645; 2010, Nr. 135-6910; 2011, Nr. 52-2501; 2012, Nr. 6-190, 2012, Nr. 50-2445), Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 30 d. sprendimas Nr. (1.1)TS-27 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas (Žin., 2000, Nr. 64-1914; 2003, Nr. 123-5574;), Lietuvos Respublikos transporto pagrindų įstatymas (Žin., 1991, Nr. 30-804; 2002, Nr. 29-1034), Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. (1.1) TS- 176 (kartu vėlesnėmis redakcijomis) „Dėl keleivių (įskaitant ir mokinius) vežimo organizavimo, vežėjų išlaidų (negautų pajamų), susijusių su transporto lengvatų taikymu, bei nuostolių, susidariusių dėl keleivių vežimo reguliariais vietinio (miesto ir priemiestinio) susisiekimo maršrutais kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas tvarkos aprašas bei jo priedai taip pat kiti teisės aktai.

I. įstaigos padalinio dalyvavimo nustatant savivaldybės kontroliuojamų įmonių teikiamų paslaugų kainas ir tarifus bei šių įmonių koordinavimo procesai:

Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punktu savivaldybės savarankiškosios funkcijoms priskiriama keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas, lengvatinio keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimas ir mokėjimas. Lengvatinių keleivių vežimo kompensacijų skaičiavimo ir mokėjimo tvarka numatyta Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-176 „Dėl keleivių (įskaitant ir mokinius) vežimo organizavimo, vežėjų išlaidų (negautų pajamų), susijusių su transporto lengvatų taikymu, bei nuostolių, susidariusių dėl keleivių vežimo reguliariaisiais vietinio (miesto ir priemiestinio) susisiekimo maršrutais, kompensavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintame tvarkos apraše (toliau – aprašas).

Išnagrinėjus teisės aktus, išsiaiškinta kad:

1. Maksimalų 1 kilometro tarifą keleivių vežimui vietiniais reguliaraus susisiekimo maršrutais patvirtina rajono Savivaldybės taryba.

2. Vežėjui išlaidų (negautų pajamų) dėl keleivių, kuriems taikomos Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymu numatytos lengvatos, ir mokinių važiavimo reguliaraus susisiekimo vietinio (miesto ir priemiestinio) reguliaraus susisiekimo autobusais kompensavimas yra vykdomas iš rajono Savivaldybės biudžeto pagal rajono Savivaldybės administracijos ir vežėjo sudarytas sutartis, kurias rajono Savivaldybės vardu pasirašo administracijos direktorius.

3. Kompensavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 478 „Dėl Lietuvos Respublikos transporto lengvatų įstatymo įgyvendinimo“ (Žin., 2000, Nr.36-1006; 2003, Nr.55-2440; 2007, Nr.4-165) patvirtintu Keleivinio transporto vežėjų išlaidų (negautų pajamų), susijusių su transporto lengvatų taikymu, kompensavimo (atlyginimo) tvarkos aprašu.

4. Lietuvos Vyriausybės patvirtinto tvarkos aprašo nustatyta tvarka ir terminais vežėjai pateikia nustatytos formos ataskaitas vykdant lengvatinį keleivių pavėžėjimą rajono Savivaldybės administracijos padaliniui. Kartu su šiomis ataskaitomis pateikia ataskaitas apie parduotus nemokamus bilietus mokiniams ir ataskaitas apie išlaidas vykdant mokinių pavėžėjimą specialiaisiais maršrutais, suderintą su atitinkamos ugdymo įstaigos vadovu (vadovo parašas) bei sąskaitas – faktūras, kuriose nurodo negautų pajamų dydį.

5. Rajono Savivaldybės administracijos padalinys iki einamojo mėnesio 15 d. įvertina vežėjų pateiktas ataskaitas, t.y. patikrina ar pateikti visi duomenys, ar nepadaryta skaičiavimo klaidų, ir teikia rajono Savivaldybės administracijos direktoriui tvirtinti vežėjų išlaidų (negautų pajamų) kompensacijas – parengiamas administracijos direktoriaus įsakymo projektas dėl kompensacijų vežėjams skyrimo.

6. Administracijos direktorius, susipažinęs su vežėjams kompensuotina suma skiria kompensaciją vežėjams.

7. Įstaigos atsakingasis padalinys, vadovaudamasis administracijos direktoriaus įsakymu dėl kompensacijos skyrimo vežėjams, perveda lėšas į vežėjų nurodytą sąskaitą.

Susipažinus su aprašu matyti, jog įstaigos padalinio pateikti žodiniai paaiškinimai ir apraše nurodytos procedūros sutampa, t.y. įstaigos padalinys kompensuotinas negautų pajamų sumas už asmenų pavėžėjimą vežėjams išmoka pagal šiuo metu galiojančią tvarką jos nepažeisdamas. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad, įstaigos padalinys, skirdamas atitinkamas lėšas rajono vežėjams už negautas pajamas už asmenų pavėžėjimą atlieka administracinį darbą, tačiau neturi teisės priimti administracinių sprendimų įmonių ar įstaigų teikiančių pavėžėjimo paslaugą atžvilgiu. Maksimalių 1 kilometro kainos tarifų nustatymas teisės aktais yra perduotas Raseinių rajono savivaldybės tarybai, kuri tvirtina maksimalius 1 kilometro kainos tarifus. Vežėjams kompensuotinių sumų nustatymas atliekamas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas taisykles bei rajono Tarybos patvirtintą aprašą, pagal kurį vežėjai kompensuotinas sumas turi pagrįsti sąskaitomis –

faktūromis ir su švietimo įstaigų direktoriais suderintomis ataskaitomis dėl mokinių pavežėjimo specialiaisiais maršrutais. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Savivaldybės administracijos padalinys vykdydamas koordinavimo funkciją veiksmus atlieka vadovaudamasis galiojančių teisės aktų reikalavimais, kurie nesuteikia sprendimo priėmimo teisės įstaigos padaliniui, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė šioje padalinio veiklos srityje vertintina kaip labai maža.

Įstaigos padalinys taip pat koordinuoja komunalines paslaugas teikiančias įmones, taip pat dalyvauja nustatant šių įmonių teikiamų paslaugų kainas ir tarifus. Atsižvelgiant į tai analizuotinas šios veiklos srities procesas. Įvertinus šiuo metu praktiškai galiojančią tvarką nustatyta, kad vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą reglamentuojama Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatų patvirtinimo“. Pagal žodinius įstaigos padalinio specialistų paaiškinimus nustatyta kad:

1. Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma Raseinių rajono savivaldybės tarybos sprendimu.
2. Vietinės rinkliavos mokestis už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą apskaičiuojamas pagal tarybos sprendimu patvirtintą tvarką.

Atsižvelgiant į tai, manytina, kad šioje veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė neegzistuoja arba yra labai maža.

II. Įstaigos padalinio veikla koordinuojant įstatymais nustatyty rinkliavų ir mokesčių dydžių nustatymo ir lengvatų teikimo klausimus

Apklausus įstaigos padalinio atsakinguosius specialistus apie lengvatų už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą teikimo procesus nustatyta kad:

1. Fiziniai bei juridiniai asmenys gali prašyti sumažinti vietinės rinkliavos kainas, kai pateikia tai pagrindžiančius dokumentus. Vietinės rinkliavos lengvatos taikomos Savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-310 nustatyto mokėtojų grupėms pagal reglamentuotą lengvatų taikymo tvarką.

2. Lengvatos suteikiamos tiems asmenims kurie atitinka Savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-310 numatytas grupes asmenų. Įstaigos padalinys, informaciją apie šiuos asmenis gauna iš rajono Savivaldybės Švietimo ir socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriaus bei iš Savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų, kurioms asmenys pateikia prašymus lengvatos taikymui. Dėl piliečio atitikties asmenų grupei, kuriems yra taikomos lengvatos, pagal pateiktus dokumentus sprendžia Seniūnijos arba Socialinės paramos skyrius.

3. Įstaigos padalinys gavęs piliečių, kurie atitinka keliamus reikalavimus lengvatomis gauti, sąrašus įtraukia šiuos asmenis į apskaitą ir atitinkamai sumažina vietinės rinkliavos mokestį.

4. Fiziniai ir juridiniai asmenys, taip pat gali kreiptis tiesiogiai į įstaigos padalinio specialistą prašydami, jog rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą jiems būtų perskaičiuojama. Tokiu atveju privaloma pateikti teisę į lengvatą pagrindžiančius dokumentus ir kitą svarbią informaciją. Atsižvelgdamas į minėtus dokumentus įstaigos padalinio specialistas perskaičiuoja mokėtiną rinkliavos sumą už praėjusį laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis negu vieneri kalendoriniai metai.

5. Kitais išimtiniais atvejais, arba tuomet, kai pareiškėjas pateikia teisę į lengvatą pagrindžiančius dokumentus ir prašo perskaičiuoti vietinės rinkliavos sumą už daugiau negu vienus kalendorinius metus, sprendimą dėl lengvatos suteikimo priima rajono Savivaldybės taryba.

Atsižvelgiant į specialistų pateiktus komunalinių atliekų tarifų nustatymo bei lengvatų už komunalinių atliekų surinkimą teikimo procesus bei įvertinus Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 ir 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-310 patvirtintus tvarkos aprašus darytina išvada, kad įstaigos padalinio veiksmai koordinuojant komunalines paslaugas teikiančių įmonių įkainių ir tarifų nustatymą atitinka teisinį reglamentavimą. Pastebėtina, jog Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 patvirtinto tvarkos aprašo 55.3. punkte nurodyta, kad vietinė rinkliava už komunalines paslaugas perskaičiuojama kitais išimtiniais atvejais, Savivaldybės tarybos sprendimu. Manytina, jog toks reglamentavimas sukuria realią korupcijos pasireiškimo tikimybę, kadangi minėta tvarkos nuostata nėra aiški. Vadovaujantis minėtos tvarkos 55.3. punktu galimi korupcijos pasireiškimo atvejai, kuomet vietinės rinkliavos mokesčio dydis Savivaldybės tarybos sprendimu būtų sumažintas fizinių ar juridinių asmenų grupei, kuri realiai neatitinka keliamų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 patvirtinto tvarkos aprašo 55.3. punktas turėtų būti pakeistas arba panaikintas, kadangi jis laikytinas didinančiu korupcijos pasireiškimo tikimybę.

Įstaigos padalinys taip pat koordinuoja nekilnojamojo turto mokestį bei dalyvauja šio mokesčio lengvatų teikime.

Pažymėtina, jog pagal žodinę atsakingųjų specialistų apklausą buvo nustatyta, jog Nekilnojamojo turto mokesčio tarifai nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymu (Žin., 2005, Nr. 76-2741), kurio 6 straipsnio 2 dalis numato teisę Savivaldybių taryboms nustatyti konkretų nekilnojamojo turto mokesčio tarifą Įstatymo nurodytose ribose. Minėto Įstatymo 7 straipsnis reglamentuoja nekilnojamojo turto mokesčio lengvatas, o šio straipsnio 5 dalis suteikia teisę Savivaldybėms savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti.

Šiuo aspektu pažymėtina, jog susipažinus su nekilnojamojo turto lengvatų teikimo procesu, buvo nustatyta, jog nekilnojamojo turto lengvatos teikiamos tik tiems asmenims, kuriems jos

priklauso pagal įstatymą, šios lengvatos teikiamos pagal valstybinės mokesčių inspekcijos duomenis ir šių lengvatų taikymo procese įstaigos padalinio specialistai dalyvauja tik tiek, kiek tai susiję su reikiamos informacijos surinkimu iš Nacionalinės žemės tarnybos, Nekilnojamojo turto registrų centro ir kitų tarnybų, bei iš šių tarnybų gautos informacijos pateikimu Savivaldybės tarybai.

Tuo tarpu minėto mokesčio lengvatų teikimo tvarkos Savivaldybės lygmeniu apskritai nėra priimta, nors Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo 7 straipsnio 5 dalis numato galimybę Savivaldybės tarybai savo biudžeto sąskaita sumažinti mokestį arba visai nuo jo atleisti. Atsižvelgiant į tai, buvo apklausti įstaigos padalinio atsakingieji specialistai, kurie paaiškino, jog asmenys, norintys gauti nekilnojamojo turto mokesčio lengvatas Savivaldybės biudžeto sąskaita, pateikia prašymus, kurių pagrindu specialistai ruošia Savivaldybės tarybos sprendimo projektus ir juos teikia svarstyti tarybai. Konkrečios tvarkos, kurioje būtų nustatyti kriterijai dėl nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos suteikimo asmenis nėra. T.y. nėra teisės akto reglamentuojančio kokiais atvejais asmenims gali būti taikomos nekilnojamojo turto lengvatos Savivaldybės biudžeto sąskaita. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos suteikimas Savivaldybės biudžeto sąskaita apskritai nėra reglamentuotas vietiniu lygmeniu, todėl šioje įstaigos padalinio veiklos srityje kyla korupcijos pasireiškimo tikimybė. Vertinant realią situaciją su situacija, kuri turėtų būti pagal šiuo metu galiojančią teisinę reglamentavimą Savivaldybės taryba turėtų priimti atitinkamą teisės aktą, kuriame aiškiai ir nedviprasmiškai būtų nustatyta atvejai, kriterijai ir tvarka, pagal kurią asmenims galėtų būti teikiamos nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos Savivaldybės biudžeto sąskaita.

III. Įstaigos padalinio veikla rajono Savivaldybės bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo, socialinio būsto fondo sudarymą ir skyrimo koordinavimo srityse

Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką nustato Valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, taip pat Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-160 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. birželio 22 d. sprendimo Nr.(1.1)TS-224 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintas tvarkos aprašas.

Vadovaujantis rajono Savivaldybės tarybos 2011 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-160 patvirtintu tvarkos aprašu Savivaldybės turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis pagal panaudos sutartis valstybines ar savivaldybių funkcijas įgyvendinantiems subjektams. Minėto tvarkos aprašo 25 punkte nurodyti dokumentai, kuriuos turi pateikti subjektai, norintys gauti Savivaldybės turtą (patalpas) neatlygintinai naudotis pagal

panaudos sutartį. Tvarkos apraše taip pat aiškiai ir vienareikšmiškai nurodyta, kad Savivaldybės turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis pagal panaudos sutartis valstybines ar savivaldybių funkcijas įgyvendinantiems subjektams Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu. Tuo tarpu Savivaldybės turtas viešosioms įstaigoms, kai bent vienas iš jų dalininkas ar steigėjas yra Savivaldybė, kurioms atstovauja Savivaldybės institucija, arba viešosioms švietimo įstaigoms, turinčioms Švietimo ir mokslo ministerijos leidimus (licencijas) mokyti, ir viešosioms įstaigoms, tenkinančioms visuomenės interesą muziejų sistemoje; socialinės įmonės statusą turintiems juridiniams asmenims; labdaros ir paramos fondams; asociacijoms ir politinėms partijoms; kitiems subjektams gali būti perduotas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis Savivaldybės tarybos sprendimu, kai perduodamas nekilnojamasis turtas nepriklausomai nuo vertės, arba kai nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto vieneto likutinė vertė didesnė negu 50 tūkst. litų arba Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, kai perduodamo nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto vieneto likutinė vertė mažesnė negu 50 tūkst. litų ir trumpalaikis turtas.

Atsižvelgiant į esamą reglamentavimą bei žodžiu apklausus įstaigos padalinio atsakinguosius specialistus nustatyta, kad reali turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo procedūra atitinka galiojančias teisės aktų nuostatas ir procesus. Visgi, pažymėtina, jog analizuojant 2011 m. rugsėjo 6 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-160 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2010 m. birželio 22 d. sprendimo Nr.(1.1)TS-224 „Dėl Raseinių rajono savivaldybės ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtinto tvarkos aprašo 21 punkto nuostatų atitikimą Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 54-1492; 2002, Nr. 60-2412) 13 straipsnio 1 dalies nuostatoms nustatytas neatitikimas. Savivaldybės patvirtinto tvarkos aprašo 21.5. papunktyje nurodyta, kad turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis pagal panaudos sutartis „kitiems subjektams, jei tai nustatyta įstatymuose, tarptautinėse sutartyse ar nusprendžia Savivaldybės taryba“, tuo tarpu įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodoma, kad turtas panaudos pagrindais gali būti perduodamas vadovaujantis Vyriausybės nustatytais kriterijais ir tvarka „kitiems subjektams, jei tai nustatyta įstatymuose arba tarptautinėse sutartyse“. Atsižvelgiant į pateiktą matyti, jog rajono Savivaldybės tarybos patvirtinto tvarkos aprašo 21.5. punktas iš dalies neatitinka įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkto, kadangi sudaro sąlygas savivaldybės turtą perduoti ne tik subjektams, kuriems tokia teisė suteikta įstatymų ar tarptautinių sutarčių pagrindu, bet ir subjektams kuriems turtą perduoti nusprendžia savivaldybės taryba. Manytina, kad minėtu reglamentavimu sukuriama niša savivaldybės ar valstybės turto perdavimui panaudos pagrindais subjektams, neatitinkantiems įstatyme nustatytų kriterijų. Atsižvelgiant į tai, manytina, jog plečiamas tvarkos aprašo 21.5. papunkčio reglamentavimas sudaro

korupcijos pasireiškimo tikimybės prielaidas ir galimai pažeidžia šiuo metu galiojančias įstatymines normas, todėl siūlytina minėtą punktą keisti suderinant su įstatymo normomis.

Pastebėtina ir tai, jog turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 53 punktas, nustato, kad „Savivaldybės turtas Savivaldybės tarybos sprendimu gali būti mainomas į lygiavertį ar didesnės vertės turtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.432 straipsniu, jei tas turtas reikalingas savivaldybės funkcijoms vykdyti ir atitinka savivaldybės turto valdymo, naudojamo ir disponavimo juo principus. Mainomas turtas įvertinamas taikant Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme nustatytus turto vertinimo metodus, tačiau mainų sutarties šalių turtas turi būti vertinamas tuo pačiu metodu.“ Tokios ar panašios nuostatos Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme nėra. Šiuo aspektu pažymėtina, kad įstatymo 6 straipsnio 5 punktas nustato, kad savivaldybės turtas gali būti įgyjamas pagal sandorius, o šio straipsnio 8 punktas nurodo, kad savivaldybės turtas taip pat gali būti įgytas kitais įstatymų nustatytais būdais. Šiuo atveju mainų sutartimi, vadovaujantis LR Civilinio kodekso 6.432 straipsniu, viena šalis įsipareigoja perduoti kitai šaliai nuosavybės teise vieną daiktą mainais už kitą daiktą. Šiai sutarčiai taikytinos pirkimo – pardavimo sutarties nuostatos, ir ji laikytina dvišale, konsensualine atlygintina sutartimi. Pagal šį aiškinimą laikytina, jog mainų sutartis yra sandoris reglamentuotas LR civilinio kodekso nuostatomis, todėl manytina, jog pagal šį sandorį Savivaldybė galėtų įgyti turtą. Atsižvelgiant į išdėstytą manytina, jog dėl įstatymo normų neatitikimo tampa neaišku, ar tokiu būdu savivaldybė galėtų įgyti turtą ar ne. Tuo vadovaujantis, teigtina, kad dėl įstatymo normų neatitikimo galima korupcijos pasireiškimo tikimybė šiuo aspektu, kadangi nesant tikslaus ir vienareikšmio reglamentavimo valstybiniu lygmeniu savivaldybei (savivaldybėms) galimai suteikiama teisė įsigyti turtą sudarant mainų sandorį.

Įstaigos padalinio veiklos sritį - socialinio būsto fondo sudarymą ir skyrimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas (Žin., 1992, Nr. 14-378; 2002, Nr. 116-5188; 2005, Nr. 47-1554; 2009, Nr. 93-3961) ir Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-314 patvirtintas Raseinių rajono savivaldybės socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas.

Pagal įstaigos padalinio specialisto pateiktus žodinius paaiškinimus nustatyta socialinio būsto nuomos suteikimo procesas:

1. Piliečiai, siekiantys gauti socialinį būstą pateikia įstaigos seniūnijai pagal piliečio gyvenamąją vietą prašymą bei kitus dokumentus, pagrindžiančius piliečio atitikimą įstatyme ir tvarkoje numatytiems kriterijams.

2. Seniūnijos, asmenų (šeimų), turinčių teisę į socialinį būstą, prašymus bei įrodančius teisę į socialinį būstą ar būsto sąlygų pagerinimą dokumentus pateikia Dokumentų valdymo sistemoje

(toliau – DVS) įstaigos padalinii per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo seniūnijoje dienos. O originalius prašymus ir dokumentus Seniūnijos pateikia kas 3 mėnesiai.

3. Piliečiai pageidaujantys nuomotis socialinį būstą įtraukiami į sąrašus pagal jų prašymo padavimo dieną. Sąrašai sudaromi ir papildomi kas 3 mėnesiai Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

4. Piliečiams, atsiradus laisvų socialinių būstų jie siūlomi pagal sąrašų eiliškumą.

5. Piliečiui sutikus, nuomotis socialinį būstą, sprendimą išnuomoti socialinį būstą priima Savivaldybės administracijos direktorius.

6. Pretendentui atsisakius siūlomo būsto arba per pranešime nurodytą laiką neatsiliepus į siūlymą, būstas siūlomas kitam pretendentui. Atsisakiusiajam kitas būstas siūlomas ne anksčiau kaip po dvejų metų.

7. Savivaldybės gyvenamosios patalpos išnuomojamos ir neįrašytiems į nurodytus sąrašus asmenims (šeimoms), kurie Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise neturi kito tinkamo gyventi būsto, tokiu atveju piliečiai turi pateikti tokius pačius dokumentus, kaip ir siekiantieji gauti būstą pagal eilę, taip pat papildomai turi pagrįsti atitiktį įstatyme ir tvarkoje numatytoms sąlygoms, kurioms esant jiems gali būti skiriamas socialinis būstas išimties tvarka. Išimties tvarka socialinis būstas gali būti skiriamas tik Savivaldybės tarybos sprendimu.

Susipažinus su įstaigos padalinio atsakingojo specialisto žodiniais parodymais, taip pat su Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymu (Žin., 1992, Nr. 14-378; 2002, Nr. 116-5188; 2005, Nr. 47-1554; 2009, Nr. 93-3961) ir Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-314 patvirtintu Raseinių rajono savivaldybės socialinio būsto nuomos tvarkos aprašu darytina išvada, jog reali įstaigos padalinio veikla socialinio būsto fondo sudarymo ir skyrimo srityje atitinka situaciją, kuri turėtų būti vadovaujantis įstatyme ir savivaldybės tvarkoje nustatytu reglamentavimu. Pažymėtina, kad asmenų prašymus priima seniūnijų specialistai, o įstaigos padalinio specialistas dar kartą gavęs dokumentus patikriną ir tada patikslina sąrašus. Sąrašai tikslinami direktoriaus įsakymu, kurio projektą derina mažiausiai 4 asmenys (įstaigos padalinio vadovas, įstaigos teisininkas, Departamentų direktoriai). Atsižvelgiant į tai, galima teigti, jog šioje srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė maža arba neegzistuoja.

IV. Įstaigos padalinio veikla leidimų kasinėjimo darbams išdavimo srityje

Leidimų kasinėjimo darbams išdavimą reglamentuoja STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“ (Žin., 2005, Nr. 151-15569); Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 52-1484; 2007, Nr. 101-4107), Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 26 d. sprendimas Nr. (1.1)TS-259 „Dėl vietinių rinkliavų Raseinių rajono savivaldybės teritorijoje“ patvirtinti vietinės rinkliavos už leidimo išdavimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje

(gatvėse, vietinės reikšmės keliuose, aikštelėse, žaliuose plotuose), atitverti ją ar jos dalį arba apriboti eismą joje, nuostatai.

Pažymėtina, jog esamas reglamentavimas nenurodo konkrečios procedūros pagal kurią yra išduodamas leidimas atlikti kasinėjimo darbus. Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2008 m. sprendimu Nr. (1.1)TS-259 patvirtintų nuostatų 2 punkte nustatyta, kad „leidimus fiziniams ir juridiniams asmenims žemės darbų vykdymui išduoda rajono Savivaldybės administracijos Ekonomikos, ūkio ir turto valdymo skyrius pagal pateiktas paraiškas. Leidimo išdavimui pateikti dokumentai saugomi skyriuje. Leidimai registruojami specialiaame žurnale“, nuostatuose taip pat nurodoma, kokius dokumentus piliečiai turi pateikti tam, kad gautų leidimą atlikti kasinėjimo darbus, tačiau minėtame teisės akte nedetalizuojama, kokia tvarka šis leidimas išduodamas bei kas šį leidimą pasirašo (tvirtina). Statybos techniniame reglamente (STR 1.07.02:2005) „Žemės darbai“ (Žin., 2005, Nr. 151-15569), šios procedūros taip pat neapibrėžiamos, minėtame teisės akte tiesiog nurodoma, kad kasinėtojas turi gauti valstybės ar savivaldybės atsakingosios įstaigos raštišką pritarimą (tais atvejais kai jo reikia).

Šiuo aspektu paminėtina tai, jog susipažinus su įstaigos padalinio specialisto pareigybės aprašymu (patvirtintu Raseinių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 25 d. įsakymu Nr.(5.4)A2- 193 P) nustatyta, jog šis specialistas „nustatyta tvarka išduoda ir registruoja leidimus kasinėjimo darbams, kontroliuoja atstatymo darbus“. Atsižvelgiant į tai sprendžina, kad leidimų kasinėjimo darbams išdavimas yra pavestas vienam asmeniui, kurio sprendimo suteikti arba atsisakyti išduoti leidimą kasinėjimo darbams iš esmės niekas netvirtina ir neperžiūri. Kaip ir buvo nurodyta aukščiau, šio sprendimo priėmimo tvarka nėra reglamentuota jokių teisės aktu (nei pareigybės aprašymu nei vidiniu įstaigos padalinio dokumentu).

Nustačius šias aplinkybes žodžiu buvo apklaustas atsakingasis įstaigos padalinio specialistas. Pagal pateiktus žodinius paaiškinimus nustatyta, kad:

1. gavęs visus reikiamus dokumentus leidimui kasinėjimo darbams gauti, specialistas surašo išvadą – leidimą ir jį pasirašęs pateikia tiesioginiam vadovui;
2. įstaigos padalinio vadovas susipažinęs su išvada – leidimu kasinėjimo darbams vykdyti, ją tvirtina įstaigos padalinio antspaudu ir grąžina specialistui;
3. specialistas gavęs patvirtintą antspaudu išvadą – leidimą ją perduoda pareiškėjui.

Atsižvelgiant į atsakingojo specialisto pateiktus paaiškinimus bei į šią sritį reglamentuojančius teisės aktus nustatyta, kad šioje įstaigos padalinio veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė egzistuoja, tačiau yra valdoma. Tokia išvada darytina atsižvelgiant į tai, kad leidimus išduodančio specialisto veiklos sritis nėra pakankamai reglamentuota teisės aktais ar kitais procedūriniais dokumentais, tačiau praktikoje leidimas kasinėjimo darbams yra peržiūrimas įstaigos padalinio vadovo. Atsižvelgiant į tai, įstaigos padalinui siūlytina nusistatyti, konkrečią šių leidimų

išdavimo tvarką ir procedūras, nustatant, jog leidimo išrašymo procedūrą atliktų vienas iš specialistų, o jį tvirtintų įstaigos padalinio vadovas. Atitinkamai siūlytina pakeisti įstaigos padalinio atsakingojo specialisto pareigybės aprašymą.

Išvados ir rekomendacijos

1. Dėl įstaigos padalinio veiklos koordinuojant įstatymais nustatytų rinkliavų ir mokesčių dydžių nustatymo ir lengvatų teikimo klausimus

Raseinių rajono savivaldybės tarybos 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 patvirtinto tvarkos aprašo 55.3. punkte nurodyta, kad vietinė rinkliava už komunalines paslaugas perskaičiuojama kitais išimtiniais atvejais, Savivaldybės tarybos sprendimu. Manytina, jog toks reglamentavimas sukuria realią korupcijos pasireiškimo tikimybę, kadangi minėta tvarkos nuostata nėra aiški. Vadovaujantis minėtos tvarkos 55.3. punktu galimi korupcijos pasireiškimo atvejai, kuomet vietinės rinkliavos mokesčio dydis Savivaldybės tarybos sprendimu būtų sumažintas fizinių ar juridinių asmenų grupei, kuri realiai neatitinka keliamų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog 2012 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. (1.1)TS-27 patvirtinto tvarkos aprašo 55.3. punktas turėtų būti pakeistas arba panaikintas. Pažymėtina ir tai, kad nėra konkrečios tvarkos, kurioje būtų nustatyti kriterijai dėl nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos suteikimo asmenis, t.y. nėra teisės akto reglamentuojančio kokiais atvejais asmenims gali būti taikomos nekilnojamojo turto lengvatos Savivaldybės biudžeto sąskaita. Vertinant realią situaciją su situacija, kuri turėtų būti pagal šiuo metu galiojančią teisinį reglamentavimą Savivaldybės taryba turėtų priimti atitinkamą teisės aktą, kuriame aiškiai ir nedviprasmiškai būtų nustatyta atvejai, kriterijai ir tvarka, pagal kurią asmenims galėtų būti teikiamos nekilnojamojo turto mokesčio lengvatos Savivaldybės biudžeto sąskaita.

2. Dėl įstaigos padalinio veiklos rajono Savivaldybės bei patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo srityje

Rajono Savivaldybės tarybos 2011 rugsėjo 6 d. sprendimu Nr.(1.1)TS-160 patvirtinto tvarkos aprašo 21.5. punktas iš dalies neatitinka Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkto, kadangi sudaro sąlygas savivaldybės turtą perduoti ne tik subjektams, kuriems tokia teisė suteikta įstatymų ar tarptautinių sutarčių pagrindu, bet ir subjektams kuriems turtą perduoti nusprendžia savivaldybės taryba. Atsižvelgiant į tai, manytina, jog plečiamas tvarkos aprašo 21.5. papunkčio reglamentavimas sudaro korupcijos pasireiškimo tikimybės prielaidas ir galimai pažeidžia šiuo metu galiojančias įstatymines normas, todėl siūlytina minėtą punktą keisti suderinant su įstatymo normomis.

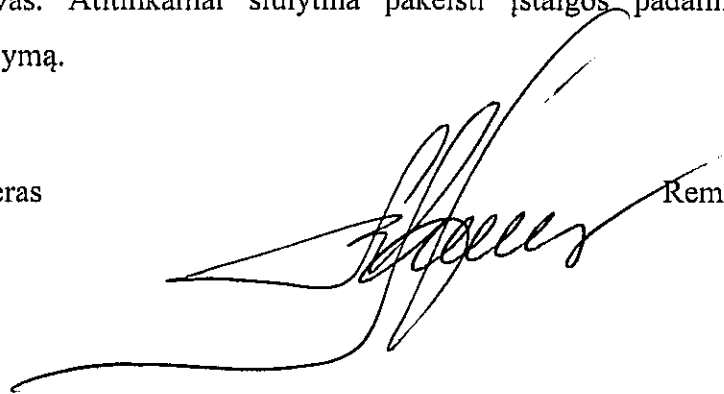
Turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 53 punktas, nustato, kad Savivaldybės turtas Savivaldybės tarybos sprendimu gali būti mainomas į lygiavertį ar didesnės vertės turtą vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.432 straipsniu, tačiau tokios nuostatos nėra Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir

disponavimo juo įstatyme. Šiuo aspektu pažymėtina, kad įstatymo 6 straipsnio 5 punktą nustato, kad savivaldybės turtas gali būti įgyjamas pagal sandorius, o šio straipsnio 8 punktą nurodo, kad savivaldybės turtas taip pat gali būti įgytas kitais įstatymų nustatytais būdais. Šiuo atveju mainų sutartis laikytina dvišale, konsensualine atlygintina sutartimi, t.y. sandoriu. Todėl manytina, jog pagal šį sandorį Savivaldybė galėtų įgyti turtą. Atsižvelgiant į išdėstytą manytina, jog dėl įstatymo normų neatitikimo tampa neaišku, ar tokiu būdu savivaldybė galėtų įgyti turtą ar ne. Tuo vadovaujantis, teigtina, kad dėl įstatymo normų neatitikimo galima korupcijos pasireiškimo tikimybė šiuo aspektu, kadangi nesant tikslaus ir vienareikšmio reglamentavimo valstybiniu lygmeniu savivaldybei (savivaldybėms) galimai suteikiama teisė įsigyti turtą sudarant mainų sandorį. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti tvarkoje nurodyto Savivaldybės turto įgijimo būdo.

3. Dėl įstaigos padalinio veiklos leidimų kasinėjimo darbams išdavimo srityje

Išnagrinėjus šią sritį reglamentuojančius teisės aktus nustatyta, kad šioje įstaigos padalinio veiklos srityje korupcijos pasireiškimo tikimybė egzistuoja, tačiau yra valdoma. Tokia išvada darytina atsižvelgiant į tai, kad leidimus išduodančio specialisto veiklos sritis nėra pakankamai reglamentuota teisės aktais ar kitais procedūriniais dokumentais, tačiau praktikoje leidimas kasinėjimo darbams yra peržiūrimas ir tvirtinamas įstaigos padalinio vadovo. Atsižvelgiant į tai, įstaigos padaliniiui siūlytina nusistatyti, konkrečią šių leidimų išdavimo tvarką ir procedūras, nustatant, jog leidimo išrašymo procedūrą atliktų vienas iš specialistų, o jį tvirtintų įstaigos padalinio vadovas. Atitinkamai siūlytina pakeisti įstaigos padalinio atsakingojo specialisto pareigybės aprašymą.

Savivaldybės meras

Remigijus Ačas